

Ancak Kardeşiz

Nureddin Yıldız'ın 14.11.2021 tarihli (417.) Hayat Rehberi dersidir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.

Aziz kardeşlerim,

Müslümanlığımızın parçalarından biri olduğunu iman ederek kabul ettiğimiz bir ibadeti, mesela hac ibadetini, dinin onu konumlandığı yerinden ne kadar değişikliğe uğratmamız mümkündür? Sözelimi bu ibadeti zilhicce ayında değil de ramazanda yapmayı teklif edebilir veya Mekke yerine Kudüs'te icra etme teklifini getirebilir miyiz? Hac görevi esnasında Arafat'taki sıcaklığın çok bunaltıcı olduğunu, bunun yerine otel odamızda kalabileceğimizi söylemek mümkün mü? Bir bütün olarak veya içinden bölümler konusunda haccın yeriyle oynamak kabul edilebilir mi?

Namaz, kurban, oruç... Bu ibadetlerin ayarlarıyla oynanabilir mi? Cevap elbette hayır olacaktır. Aksi takdirde Müslümanlıktan söz edilemez zira Allah böyle istemektedir. Allah, haccın öğle ile akşam arasında Arafat vakfesinde durarak icra edilmesini istemektedir. Biz bu süreyi yirmi dört saate çıkaramayacağımız gibi bir saate de indiremeyiz. Allah ne buyurduysa ve nasıl uygun gördüyse her şey öyle olmak zorundadır. Müslümanlık böyle bir dindir ve biz de bu şartlarda Müslümanız.

Müslüman, Müslüman ile kardeşdir. Biz İslam kardeşiyiz. Bunu bizden Allah istemiştir. Öyleyse Allah'ın taleplerinden olan hacca veya ramazan orucuna artırma, eksiltme ya da değiştirme anlamında dokunamadığımız gibi yine Allah'ın emirlerinden kardeşliğe de dokunamayız. Bir Müslüman'la yetmiş iki saatten fazla küs kalamayacağımızın belirleyicisinin Allah olduğunu unutamayız. Hem kardeşinin arkasından kuyusunu kazan, gıybetini eden, iftira atan biri hem de iyi Müslüman olmak namazı abdestsiz kılmak ya da ramazanın gündüzünde sigara içerek oruçlu kalmak ne kadar mümkünse o kadar düşünülebilir. Müslüman kardeşliğiyle oruç, namaz ya da başka bir İslam şiarı, Allah'ın emri olmaları bakımından aynı görülme zorundadır. Bunlardan herhangi biriyle insan cennete girebilir ya da ihlal edilmeleri yüzünden cehenneme düşmek muhtemeldir.

Kardeşliğimizin yürütülmesi, son tahlilde 'ahlak gereği' ya da 'insanlık icabı' değil, Allah istediği için yaptığımız bir iştir. Mümin kardeşlerimizle birbirimizi ana-bir kardeşlerimizden bile daha üstün görme azmimizin yokluğuyla Müslümanlık yaşamak namazsız, oruçsuz Müslümanlığın yaşanmaması gibi imkânsızdır. 'Müslüman kardeşliği' kıvamının yerleşmediği şartlarda Müslümanlığın yaşanması da mümkün olmaz. İnsanların her türlü melaneti işlemelerine rağmen kendilerini 'Müslümanlığı yaşadıkları' konusunda kandırmaları, müminleri bağrına basmadığı ve herkesin birbirinin eksigi ya da hatasıyla uğraştığı bir ortamda aevlere bir kıvılcım katkısı daha verip yine de Müslümanlık yaşadıklarını iddia etmelerine benzer.

İrk farklılığı, deri rengi, doğum yeri veya zenginlik-fakirliğin kardeşlerimizle aramıza girmediği bir zeminde durmamızı istemektedir Rabbimiz. Bu gerçekleşmediği zaman -bunun haricinde her ne yapılıyor olursa olsun- Müslümanlıkta arıza var demektir; tıpkı hacca gitmiş birinin artık ramazan ayında oruç tutmayabileceğinin söylenememesi gibi. Zira namazı veya orucu öğrendiğimiz kaynağımız (Allah Teâlâ ve onun resûlü), diğer emirler gibi kardeşliği de önümüze bir vazife olarak getirmiştir.

Ümmetimizin ilk Müslümanları olan ashab-ı kiram mümince kardeşlik ortaya koyabildikleri için Allah onlardan razı olmuştur; rızanın kazanılma sebebi kardeşliğin hakkıyla tesis edilmesidir. Haşr suresinin 9. ayetinde bu sebep belirtilmiş ve sadece namaz kıldıkları, kâfirlerle savaştıkları için değil, Medine sokaklarında adeta tek anadan kardeşmişçesine huzurla yaşayabildiklerinden ötürü ilâhî rızayı kazandıkları ifade buyrulmuştur. Ana-bir kardeşler bile birbirine o denli kenetlenemezken onlar sadece iman ortak paydasında buluşmanın verdiği birlikteliğin kıymetini bilen vazife hissiyle beraberliklerine toz kondurmamış ve bu payeyi kazanmışlardır.

Ancak elbette kolay değildir, olmaz: Allah'ın bu kadar önemli ve değerli bir emri, şeytanın da hedef olarak öncelikleri arasındadır. Âdem aleyhisselamın dünyaya gönderildiği günden beri onun amacı budur. Ashab-ı kiram üzerinde de tartışma, kavga, sürtüşme projelerinin uygulandığını görmeyi istemiş ve onların da az kalsın ayaklarının kayacağı manzaralar yaşanmış ama Allah'ın emrini hemen hatırlayıp kardeşliklerine zarar vermeden dünyayı terk etmeyi becerebilmişlerdir. Hatta gerektiğinde birbirlerinin karşısında hak aramaları, mücadele etmelerinin dahi kardeşlik sahasına zarar vermesine engel olmuşlardır.

*

Dinimizi kendisinden aldığımız Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz, *“Allah'a yemin ederim ki”* diyerek başladığı bir hadis-i şerifinde, *“iman etmeden cennete giremezsiniz”* buyuruyor. Sonra yine yeminle devam ederek *“Birbirinizi sevmedikçe de iman etmiş olamazsınız”* ifadesini kullanıyor.

Burada bir duralım!

Birbiriyle küs, diğer müminin sırf mezhebi ya da yettiği meşrep farklı olduğu için aleyhtarlık eden kişi, burada dur!

Resûlullah aleyhisselam cennetin şartını imana, imanı da müminlerin birbirlerini sevmelerine bağlıyor. Bu hüküm böyle kesinleştikten sonra artık Arap-Türk, siyah-beyaz ayrımının ortadan kalkmış olması zorunlu hâle gelir. Öyleyse kardeşliğimiz sadece insanî bir ihtiyaç değil, İslamî bir ibadettir de. İnsan olarak zaten bir arada oluşumuz, namaz kılarken birlikteliğimiz ya da namazımız gibidir. **Namaz kıldığımızda içimizden bu ibadetin kabul olmasını dilediğimiz, birbirimize “Allah kabul etsin” dediğimiz gibi bir müminle beraberliğimiz, bir arada bulunuşumuzun da kabul edilmesini Rabbimizden niyaz edebiliriz, etmeliyiz. Zira sadece insanî olmakla kalmayıp İslamî, kulluk standartlarında bir iş yapmışızdır. Kardeşliğe böyle bakmalıyız.**

Kardeşliğimizi bir kazanç vesilesi görürüz. Kazanç yalnızca sermaye, para, arsa değildir; kardeşlik sayesinde Allah'ı, cenneti, ümmet-i Muhammed'den olmayı kazanırız. Verdiği kadar almayı, belki aldığından fazlasını da vermeyi gerektirebilen bu alışverişte 'masraf' etmeden ev sahibi olamamaya benzer biçimde, yüküne katlanmadan mümin kardeş sahibi de olunamayacağı peşinen bilinmelidir. Yüküne katlanmadan bir mümin kardeş sahibi olamayız. Uzak diyarlarda, Afrika veya Amerika'daki kardeşlerimizden önce de evimizdeki eşimiz, çocuklarımız, akrabalarımız bizimle mümin bağıni paylaşmaktadırlar. Bir erkeğin hanımına bakarken aynı zamanda mümin kardeşler olduklarını, bir bağ da buradan kurularak ilişkinin daha güçlü hâle getirilmesi gerektiğini bilmesi lazımdır. Böylece yaptığı 'masraf'ların ve verilen emeklerin karşılığını, sözgelimi namazın karşılığını kimden bekliyorsa o makamdan bekleyip alması gerektiğini bilecek, şeytan da o yuvaya ufak tefek arızalardan dolayı parmağını sokamayınca evlilikler sudan sebeplerle çatırdamayacaktır.

Kelime-i tevhidi söyleyen her dil ve kalp sahibi, içinde doğduğu aileden milyonlarca kat daha büyük bir ailenin parçasıdır artık. Hem kelime-i şahadeti söylemiş hem de sadece kendi ırkıdan, çevresinden, dar görüşünden olanları kardeşi ve yoldaşı kabul etmiş olmak birbiriyle çelişen gerçeklikler olur, Müslümanlık böyle bir din değildir zaten, bu olsa olsa Yahudilikte olabilir. Kardeşliği benimsemek ve onu Allah'ın nimetlerinden biri olarak değerlendirmek Rabbimiz için ibadet ettiğimiz manasına geleceğinden burada bizim kararını verebileceğimiz bir şey söz konusu değildir; ancak Allah'ın kabul ettiği bir şekilde onu yerine getirebiliriz.

Evinde, iş yerinde veya başka herhangi bir yerdeki insanlarla iman kardeşliği seviyesini koruyabilenler, Allah Teâlâ'nın, tıpkı o iki kişinin birbirini sevmesi gibi onları sevmesiyle karşılaşacaklardır. Ancak bu bir başarı konusudur; bu işi becerebilmek veya bu konuda başarısız olmak vardır. Aile olarak ya da iş yerimizdeki çalışanlarla anlaşamadığımız durumlarda buna rağmen iman kardeşliği zeminini korumayı başarmak bir mesele hâline gelir. İman kardeşliği, her şeye rağmen bizi bir arada tutabilmelidir.

Buradaki tutum imana, Müslüman kimliğimize saygı göstermekten kaynaklanır ki bu da Allah'ın hoşuna gider: Ticaretin, evlilik bağının bile bir arada tutamadığı kişiler iman kardeşliği sayesinde beraberliklerinin bu bölümüne zarar vermemişlerdir.

Birbirine emniyet ve huzur için dua etmek, selam vermek, sırttan değil tebessüm eden biri olmak, yalanı Allah'ın haram etmesinden ötürü zaten kendimize yakıştırmamakla birlikte mümin kardeşimiz karşısında ayrıca zarara neden olacağından tamamıyla kötü görmek, yumuşak huyluluğu benimsemek ve faydalarını göz önünde tutmak kardeşliğimizi destekleyici duruşlar ve özelliklerdir. Bana kardeşimin ihtiyacı olduğunu bildiğimde kendi ihtiyacıma koştururcasına hevesle yönelmem de buna dâhildir; sadece depresyon, sel, kıtlık olduğunda değil.

Söz konusu kardeşlik ihtiyacı da her zaman buğday, ayakkabı, yardım kolisi vs. vermek şeklinde ortaya çıkmaz. Kardeşimizin gün olur ki morale ihtiyacı, paraya olan ihtiyacından fazladır. Bu zamanlarda ona moral takviye etmek görevimiz hâline gelir, o zaman değerli olan da odur zaten. Bazen birlikte yürümek, sırtını sıvazlamak, çaresiz kaldığını görünce evinden çocuğunu alıp iki gün rahat etmesini sağlamak veya başka her neyse derdini çözmek kardeşliğimizin icabıdır.

Kendi şahsî hayatımızda şeytan bizi mesela nasıl ki devamlı namaz kılmamaya yönlendiriyor, istikametimizden sapmamız için önümüze engeller çıkarıyorsa kardeşliğimizin aksaması, bozulması için de bir şeyleri karşımıza dikeceği kesindir. Hataların yapılma ihtimali olduğu, sürtüşmelerin yaşanabileceği bu yolculukta devamlı tekdüze sürecek bir serüven hayali kurmamak akıllıca ve gerekli olur. Kardeşimizin özür dilemesi hâlinde özrünü kabul etmek ve arkasından dualarımızı katmak, üç günden fazla küsmemek bırakılmaması zorunlu hassasiyetlerdir. Üç günden fazla enerji kesintisi olan bir vasatta dengelerin korunabilmesi hiç kolay olmaz. Resûlullah Efendimiz 72 saatten fazla süren küslüğe izin vermemektedir. Birbirimiz üzerinden biriktirdiğimiz güzellikler, sevabını almayı ve ahirette kendimiz için yatırım meyvesine dönüşecek güzelliklerini bulmayı umduğumuz yatırımları bu yüzden kaybetme tehlikesi yaşamamız büyük ve acı kaybımız olur. Allah muhafaza buyursun.

İman kardeşliği Allah'ın korumamızı istediği bir ibadettir. Namazımız, kurbanımız, haccımızı koruduğumuz gibi kardeşliğimizi de ona zarar verecek, çürümesine yol açacak etkenlerden koruma azmimizi daima canlı tutmamız gerekir. Dünyada basit çıkarlar için feda etmeyip kendimize yoldaş ettiğimiz bu yatırımın ahirette Allah'ın izniyle meyvelerini toplarız.

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّمْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.